

Nuuk, 20.marts 2023

Departementet for Finanser og Ligestilling

oed@nanog.gl

Høring af Redegørelse om landsplanlægning 2023

Transparency International Greenland (TIG) har med interesse læst *Redegørelse om landsplanlægning 2023 Det nødvendige vedligehold*. Det er glædeligt, at der nu foreligger en landsplanredgørelse, da en sådan har været savnet i en årrække efter at forgængeren i 2017 blev trukket tilbage.

Redegørelsen er i sin helhed skrevet i et letforståeligt sprog, tabeller og grafik bidrager til forståelsen.

Bemærkninger

Kapitel 1: TIG er bekymrede over, at der ikke systematisk er sket evaluering af de mange initiativer, der siden 1979 er iværksat for at påvirke urbaniseringsprocessen. Gennemgangen af de demografiske nøgletal og bostedsprofilerne giver et fint overblik over situationen i dag. Basale forhold omkring vand- og kloaktilslutning har stor betydning for folkesundheden og specielt børnenes sundhed. Klare og transparente planer for alle beboede steder bør snarest udformes i prioriteret rækkefølge om med angivelse af årstal.

Kapitel 2: Der verserer mange tal omkring energi og bæredygtighed. Af nærværende redegørelse fremgår også en række tal. Området er ikke transparent, hvorfor de lovede opdateringer af sektorplaner for energi og drikkevandsområderne i 2023 og 2024 samt en klimahandlingsplan, er særdeles påkrævede.

Befolkningen bør have klar viden om, hvorledes landet bidrager til global opvarmning og klimaforandringer samt om, hvorledes udfordringerne kan imødegås – både af private, af erhvervslivet og af det offentlige.

Havne og besejling: Sektorplanen gælder til 2027. I nærværende redegørelse skrives at "en af baggrundene for omlægningen af Royal Arctic Lines netværk er at gøre det lettere at handle med Grønland.

Omlægningen har som afsæt at øge tilgængeligheden af den globale godsinfrastruktur". Der beskrives også en kommende undersøgelse for afdækning af de økonomiske konsekvenser ved at ophæve koncessioner samt ophæve konkurrence. Hele afsnittet er vanskeligt at forstå. Handler det om det globale marked eller om godstransport til mindre bosteder? En anbefaling er derfor ikke mulig.

Kapitel 3: Bostedsprofiler er klart beskrevet og på trods af de mange indikatorer vil den enkelte kunne finde 'sit bosted'.

Kapitel 4: Samfundets aktivmasse forringes år efter år. Det er en bekymrende tendens men positivt, at der nu med redegørelsen sættes fokus på vedligeholdsefterslæbet. Underfinansiering har medvirket til manglende transparens. Fremlæggelse af reelle tal gør det lettere for borgerne at forstå, hvorfor situationen på lejeboligområdet er, som den er.

På områderne energi-og vandforsyning samt lufthavnsområdet og vareforsyning vises store reinvesteringsefterslæb. Reviderede sektorplaner anbefales udformet og fremlagt offentligt. Borgerne kan kun indse alvoren ved at få præsenteret både data og planer.

Sektorplaner for alle områder har været en kendt redskab siden 2015, det undrer derfor at sundhedsområdet afventer Sundhedskommissionens anbefalinger. I disse indgår næppe anbefalinger baseret på bygningsmassens tilstand. Transparens omkring planer højner befolkningens tillid – også omkring bygningsmassens tilstand.

Samlet viser kapitlet, at arbejdet med sektorplaner og tilstandsregistreringer ikke har været prioriteret i departementerne. TIG finder dette kritisabelt og er glade for at der nu tages skridt til at indhente det forsømte. Professionalisering af vedligeholdelsesopgaver i en Renoveringsstyrelse synes at være et godt forslag. TIG anbefaler, at der afsættes ressourcer til informationskampagne om både renoveringsefterslæb og finansieringsplan. De opstillede pejlemærker kunne fint danne basis for en sådan kampagne.

Kapitel 5: Tilbage i 2015 blev grunddataprogrammet igangsat. Heri indgik en forpligtigelse til at sektorplaner skulle udformes. Nærværende redegørelse viser både, at visse sektorer end ikke har påbegyndt arbejdet med sektorplaner, og at der er stor variation i udformning af disse. Transparency International Greenland ser frem til at der kommer en bekendtgørelse om sektorplaner, da det så må forventes at arbejdet med sektorplaner prioriteres i departementerne.

Med venlig hilsen

Karen Heilmann Lennert